

Αστική ανθεκτικότητα: Από το Παγκόσμιο όραμα στην τοπική πρακτική

Εκτελεστική σύνοψη της τελικής αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του προγράμματος
100 Resilient Cities

Sara McTarnaghan Jorge Morales-Burnett Rebecca Marx

των Diane Levy, Eric Burnstein, James Ladi Williams, Wilton Oliver, Clare Salerno
URBAN INSTITUTE

και απόψεις από τους

Laura Pérez Castro, Salma Gómez López, Sofía Jacinto Navarro C-230 CONSULTORES Filippo Artuso, Ruth Mayne OXFAM GREAT BRITAIN

Florianne de Boer, Carolina Downey de Oliveira, Daisy Gill, Ειρήνη Καραγιάννη, Gratsiela Madzharova, Clare McGuire, Katherine Shabb, Richard Smithers RICARDO ENERGY & ENVIRONMENT Nejat Abdella, Yetnayet Z. Demissie, Olusegun Ogunleye ZERIHUN ASSOCIATES

Σεπτέμβριος 2022

Σήμερα, ο όρος ανθεκτικότητα αποτελεί κοινό τόπο στην παγκόσμια διαβούλευση. Οι πόλεις, τα κράτη και οι χώρες έχουν αναλάβει πρωτοβουλίες ανάκαμψης που αποσκοπούν όχι μόνο στην ανάκαμψη από την ύφεση, αλλά και στο να μάθουν από αυτήν και να μετασηματιστούν, με τρόπους που να μπορούν να αντιμετωπίσουν την αβεβαιότητα και να συμπεριλάβουν την ευελιξία. Ωστόσο, οι άνθρωποι προωθούν την αστική ανθεκτικότητα για πολύ μεγαλύτερο διάστημα από τα τελευταία λίγα χρόνια. Όσον αφορά τη διακυβέρνηση σε επίπεδο πόλης, ένας από τους μεγαλύτερους υποστηρικτές της επέκτασης της ανθεκτικότητας ήταν το πρόγραμμα 100 Resilient Cities (100RC) του Ιδρύματος Ροκφέλερ.

Το 2013, το Ίδρυμα Ροκφέλερ ανακοίνωσε τη δημιουργία του 100RC για την υποστήριξη του μετασηματισμού των δημόσιων θεσμών, των λειτουργιών και των επιχειρήσεων σε 100 πόλεις σε όλο τον κόσμο, με στόχο να μπορέσουν «να επιβιώσουν, να προσαρμοστούν και να αναπτυχθούν μπροστά στις χρόνιες πιέσεις και τις έντονες κρίσεις». Αυτός ο ολιστικός ορισμός της ανθεκτικότητας ενσωματώνει πολύ περισσότερα από την αντιμετώπιση μεμονωμένων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Περιλαμβάνει, επίσης, την αντιμετώπιση των οικονομικών, κοινωνικών και φυσικών προκλήσεων που εξακολουθούν να

αντιμετωπίζουν οι πόλεις, όπως είναι η κλιματική αλλαγή, η μετανάστευση, οι πολιτικές αναταραχές και οι παγκόσμιες πανδημίες. Αυτό το όραμα της αστικής ανθεκτικότητας αντιμετωπίζει τόσο τους χρόνιους «στρεσογόνους παράγοντες», όπως η ανισότητα, η υψηλή ανεργία και η πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, όσο και τα επικίνδυνα συμβάντα που τους επιδεινώνουν. Το πρόγραμμα 100RC ήταν η μεγαλύτερη και με τους καλύτερους πόρους προγραμματική προσπάθεια μέχρι σήμερα για την οικοδόμηση της αστικής ανθεκτικότητας με την παροχή εμπειριστατωμένης υποστήριξης σε πολύ διαφορετικές, επιλεγμένες πόλεις ανά τον κόσμο.

Λίγο μετά την έναρξη του 100RC, το Ίδρυμα Ροκφέλερ ανέθεσε στο Urban Institute να παρακολουθήσει και να αξιολογήσει τα βασικά χαρακτηριστικά του προγράμματος. Για την αξιολόγηση του προγράμματος, το Urban επέλεξε ένα δείγμα 21 πόλεων και παρακολούθησε την πρόοδό τους ως προς την επέκταση της ανθεκτικότητας σε διάστημα πέντε ετών. Η τελική έκθεση είναι το αποτέλεσμα της παρακολούθησης και της αξιολόγησης και αρχίζει με μια αναπτυξιακή αξιολόγηση («Φάση 1 Π και Α») που διεξήχθη από τον Νοέμβριο του 2014 έως τον Μάρτιο του 2016 και η οποία οδήγησε στην τρέχουσα αξιολόγηση αποτελεσμάτων που ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2016 («Φάση 2 Π και Α»). Το 2018, η Urban δημοσίευσε μια μεσοπρόθεσμη έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί έως σήμερα με αναλύσεις για θέματα στρατηγικής (Martín και McTarnaghan 2018). Η τελική έκθεση εστιάζει σε δύο παράλληλα ερωτήματα: τα αποτελέσματα των πόλεων που αποδίδονται στην παρέμβαση του 100RC και τη σημασία και την επιρροή του μοντέλου του 100RC στο σύνολο των άλλων προγραμμάτων αστικής ανθεκτικότητας του δημόσιου τομέα, της σύγχρονης ακαδημαϊκής γνώσης και των σχετικών δεικτών αστικής ανθεκτικότητας, στο πνεύμα των καιρών, παγκοσμίως. Τα δεδομένα που αξιολογήθηκαν για την έκθεση αυτή συλλέχθηκαν για κάθε πόλη του δείγματος αρχικά το 2017 (συμπεριλαμβανομένης της αναδρομικής συλλογής αρχικών δεδομένων για τις πόλεις που ήταν ήδη μέλη του 100RC για αρκετό χρονικό διάστημα) και ανά εξάμηνα διαστήματα από τις αρχές του 2018 έως την τελική συλλογή δεδομένων το φθινόπωρο του 2021. Για την αρχική και την τελική συλλογή δεδομένων, πραγματοποιήσαμε ποιοτικές συνεντεύξεις με τοπικούς φορείς σε όλες τις πόλεις του δείγματος.

Η χρηματοδότηση του προγράμματος 100RC τερματίστηκε τον Ιούλιο του 2019, περιπλέκοντας τόσο τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο του προγράμματος όσο και τη δική μας αξιολόγηση. Τα γραφεία του προγράμματος έκλεισαν δύο μήνες αργότερα. Εκείνο το διάστημα, το 100RC βοήθησε 24 πόλεις να οριστικοποιήσουν τις υπόλοιπες στρατηγικές τους και υποστήριξε 73 πόλεις στην εφαρμογή των στρατηγικών ανθεκτικότητας που είχαν αναπτύξει. Το κλείσιμο του προγράμματος διέκοψε την πρόοδο των πόλεων προς τη θεσμοθέτηση των αποτελεσμάτων ανθεκτικότητας στον αστικό σχεδιασμό και στις λειτουργίες τους. Τα προηγουμένως υψηλά επίπεδα συμμετοχής της τοπικής πολιτικής ηγεσίας και των εταιρών περιορίστηκαν, και οι πόλεις που βρίσκονταν εν μέσω της ολοκλήρωσης των προϊόντων που είχαν οριστεί στο πλαίσιο του 100RC έγιναν αποδέκτες σημαντικά μικρότερης δέσμευσης και υποστήριξης. Στα εργαλεία, τους σχεδιασμούς και τις σχέσεις που είχαν αναπτύξει οι πόλεις έμειναν αρκετά κενά. Έξι μήνες μετά το κλείσιμο του προγράμματος 100RC, οι καταστροφικές επιπτώσεις από την πανδημία COVID-19 επιδείνωσαν τις ανισότητες στις πόλεις και ενέτειναν την ανάγκη να είναι τα κοινωνικά και οικονομικά συστήματα ανθεκτικά στις υγειονομικές κρίσεις και όχι στις επιπτώσεις του κλίματος, τους περιβαλλοντικούς κινδύνους και τις πολιτικές και οικονομικές αναταραχές, στα οποία είχε εστιάσει σε μεγάλο βαθμό το πρόγραμμα.

Η διακοπή της χρηματοδότησης και η πανδημία της COVID-19 είχαν προφανείς επιπτώσεις στα αποτελέσματα ανθεκτικότητας των πόλεων, όπως ορίστηκαν από το 100RC. Ελάχιστες νέες στρατηγικές καταρτίστηκαν και ξεκίνησαν ακόμη λιγότερα από τα έργα που προσδιορίστηκαν από τις στρατηγικές. Η κατάργηση και ο υποβιβασμός των επικεφαλής στελεχών ανθεκτικότητας (Chief Resilience Officers, CRO), τα οποία είχαν ενσωματωθεί στις κυβερνήσεις ως παρεμβάσεις του προγράμματος, επεκτάθηκαν. Η διαρκής επίδραση του 100RC στα αναμενόμενα μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα παραμένει μεταβλητή. Παρότι αρκετές πόλεις απέρριψαν τα σχέδια ανθεκτικότητάς τους και τις προτεινόμενες λειτουργικές αλλαγές εν μέσω αυτής της εσωτερικής και εξωτερικής αναταραχής, άλλες ευημερούν. Μετά το κλείσιμο του 100RC, νέα προγράμματα του δημόσιου τομέα και παγκόσμια πολυμερή προγράμματα ανέλαβαν την πρωτοβουλία της ανάπτυξης ικανοτήτων αστικής ανθεκτικότητας. Δικαιοδοσίες εκτός των πόλεων-μελών του αρχικού προγράμματος 100RC παράγουν τις δικές τους στρατηγικές ανθεκτικότητας. Οι ακαδημαϊκοί μελετητές της αστικής ανθεκτικότητας συνεχίζουν, καλώς ή κακώς, να αναφέρονται στο 100RC ως σημείο αναφοράς. Τελικά, με τρόπους τόσο επιθυμητούς όσο και απρόβλεπτους, η παράδοση του 100RC συνεχίζεται.

Κύρια ευρήματα

Πώς λειτούργησε το 100RC;

Ως προς το μέγεθος, την κλίμακα και τους φιλόδοξους στόχους, το 100RC ήταν μια αληθινά μοναδική παγκόσμια παρέμβαση. Η θεωρία της αλλαγής 100RC προϋπέθετε ότι οι πόλεις δεν ενσωμάτωναν την ανθεκτικότητα στα σχέδια ή στις πρακτικές θεσμικού σχεδιασμού πριν από την παρέμβαση, αλλά θα άρχιζαν να το κάνουν αφού περνούσαν από τη διαδικασία. Το 100RC εστίασε στον μετασχηματισμό του σχεδιασμού και των λειτουργιών της δημοτικής αρχής για την οικοδόμηση μεγαλύτερης ικανότητας ανθεκτικότητας. Υποστήριξε ότι οι προσπάθειες θεσμικής αποσυμφόρησης, η διαλειτουργική συνεργασία και ένα κεντρικό συντονιστικό όργανο θα μπορούσαν να βελτιώσουν την ικανότητα μιας πόλης να εφαρμόσει έργα ανθεκτικότητας.

Το πρόγραμμα προσέφερε ένα σχετικά τυποποιημένο σύνολο εργαλείων και οροσήμων για τις πόλεις μέλη, τα οποία κατανέμονταν σε τρεις κύριους κύκλους ζωής. Ο κύκλος ζωής 1 περιλάμβανε τον εντοπισμό και την ένταξη ενός CRO, ο οποίος θα ηγείτο των προσπαθειών οικοδόμησης ανθεκτικότητας της πόλης. Στον κύκλο ζωής 2 αναπτύχθηκαν και δημοσιεύτηκαν οι στρατηγικές ανθεκτικότητας και στον κύκλο ζωής 3 συγκαταλέχθηκε η περίοδος εφαρμογής. Ωστόσο, δεν προσπέρασαν όλες οι πόλεις τις υπηρεσίες σε κάθε κύκλο ζωής. Οι πόλεις εντάχθηκαν στο πρόγραμμα σε διαφορετικούς χρόνους, οπότε οι πόλεις που έγιναν δεκτές το 2013 είχαν συνεχή πρόσβαση στα μέτρα στήριξης του προγράμματος για αρκετά χρόνια μετά τη δημοσίευση της στρατηγικής ανθεκτικότητάς τους, ενώ πολλές πόλεις που έγιναν δεκτές το 2016 δεν δημοσίευσαν στρατηγικές ανθεκτικότητας, λόγω του κλεισίματος του 100RC. Το πρόγραμμα 100RC διαμόρφωσε επίσης την παρέμβαση με βάση την ικανότητα και τη δέσμευση των πόλεων, οπότε οι πόλεις που επιδείκνυαν μεγαλύτερη δέσμευση (όπως ορίστηκε από το προσωπικό και τη διοίκηση του 100RC) λάμβαναν μεγαλύτερη υποστήριξη.

Γενικά, το 100RC πέτυχε τους κύριους στόχους για τον Κύκλο ζωής 1, καθώς το 97 τοις εκατό του συνόλου των πόλεων-μελών διέθεταν CRO για κάποιο χρονικό διάστημα ενόσω ήταν μέλη του 100RC. Από τον Οκτώβριο του 2021, το 65 τοις εκατό των πόλεων-μελών εξακολουθούν να διαθέτουν CRO. Για όλες τις πόλεις του δείγματος, εκτός από μία, ο ρόλος του CRO ήταν νέος στο πλαίσιο της δημοτικής αρχής. Οι περισσότερες πόλεις του δείγματος αντιλήφθηκαν την αξία του CRO όσον αφορά την καθοδήγηση της πόλης μέσω της ανάπτυξης στρατηγικής και της συνέχισης της διευκόλυνσης των συνδέσεων με την πάροδο του χρόνου. Στις συνεντεύξεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς της πόλης, η θέση του CRO ήταν μακράν η πιο υποστηριζόμενη παρέμβαση, ενώ επαινέθηκε επίσης το άτυπο δίκτυο των CRO.

Ένα σημαντικό αλλά μικρότερο ποσοστό πόλεων ολοκλήρωσε τους στόχους του Κύκλου ζωής 2, καθώς το 86% των πόλεων-μελών δημοσίευσε στρατηγικές ανθεκτικότητας. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς δήλωσαν ότι η ιδέα της ολιστικής ανθεκτικότητας τους βοήθησε να αναπτύξουν ένα συνεκτικό σχέδιο δράσης και έναν ολοκληρωμένο τρόπο εργασίας σε πολλά θέματα. Αρκετές πόλεις τόνισαν ότι το 100RC ενθάρρυνε μια περιεκτική και συνεργατική προσέγγιση που διέφερε από την προηγούμενη πρακτική. Αν και τα εργαλεία και οι μεθοδολογίες σχεδιασμού εκτιμήθηκαν ευρέως, ορισμένες πόλεις παρατήρησαν ότι ήταν πολύ περίπλοκα, επίπονα ή δύσκολα στην εφαρμογή τους. Επιπλέον, τα εργαλεία ήταν δύσκολο να προσαρμοστούν στα τοπικά δεδομένα, ιδίως για τις περιφερειακές προσπάθειες που περιλάμβαναν περισσότερες από μία δικαιοδοσίες, όπως στις περιπτώσεις του Σαντιάγο, του Λάγος και της ευρύτερης περιοχής του Μαϊάμι και των Παραλιών. Οι ερωτηθέντες των συνεντεύξεων στις περισσότερες πόλεις του δείγματος επισήμαναν ότι εξακολουθούν να χρησιμοποιούν τη στρατηγική για αναφορά και περίπου το ένα τρίτο των πόλεων του δείγματος έχουν επικαιροποιήσει ή εξελίξει τις στρατηγικές τους. Σε λίγες από τις πόλεις του δείγματος, οι ενδιαφερόμενοι επισήμαναν εμπόδια στην επικαιροποίηση των στρατηγικών τους, όπως οι υφιστάμενοι θεσμοί σχεδιασμού.

Τα επιτεύγματα του Κύκλου ζωής 3 είναι πιο ποικίλα και δυσχερέστερα στην αξιολόγηση. Μετά το κλείσιμο του 100RC δεν υπάρχουν διαθέσιμα τυποποιημένα δεδομένα σχετικά με την εφαρμογή, γεγονός που επιβάλλει την εξάρτηση από ποιοτικές, αυτοαναφερόμενες εκθέσεις. Με βάση τα αρχεία τεκμηρίωσης των πόλεων, οι φυσικές παρεμβάσεις για την οικοδόμηση ανθεκτικότητας ήταν οι πιο συνηθισμένες, ιδίως εκείνες που αφορούσαν τον έλεγχο του νερού (πλημμύρες ή ξηρασία) ή την ποιότητα του νερού. Οι πόλεις διαθέτουν επίσης σε εξέλιξη πρωτοβουλίες ανθεκτικότητας με κοινωνικό προσανατολισμό, όπως διαβουλεύσεις για τη φυλετική ισότητα ή εκστρατείες δημόσιας εκπαίδευσης. Οι ευρωπαϊκές πόλεις τείνουν να έχουν τα υψηλότερα αυτοαναφερόμενα ποσοστά υλοποίησης έργων και οι πόλεις μεσαίου μεγέθους σε έθνη μέσου και υψηλού εισοδήματος φαίνεται να έχουν ευρύτερες προσπάθειες υλοποίησης, γεγονός που οι ερωτηθέντες στις συνεντεύξεις απέδωσαν σε δημόσιους και ιδιωτικούς οικονομικούς πόρους.

Η πολιτική βούληση, η πρόσβαση σε χρηματοδότηση, τεχνική βοήθεια, την ικανότητα ενός CRO να υποστηρίξει μια πρωτοβουλία και, σε κάποιον βαθμό, η ύπαρξη διαλειτουργικών ομάδων εργασίας είναι σημαντικοί παράγοντες για την επιτυχή υλοποίηση των έργων. Ωστόσο, ως σημαντικά εμπόδια αναφέρθηκαν η έλλειψη χρηματοδότησης, η έλλειψη υποστήριξης από τον δήμαρχο ή την τοπική αυτοδιοίκηση, η αλλαγή κυβερνήσεων, η εναλλαγή του προσωπικού, η αναδιάρθρωση των τμημάτων και η δυσκολία συντονισμού μεταξύ των τμημάτων.

Δεδομένων των αρχικών 10ετών στόχων, το κλείσιμο του προγράμματος 100RC μετά από 6 χρόνια αποτέλεσε έκπληξη για όλες τις πόλεις-μέλη και προκάλεσε σημαντική διακοπή της τοπικής προόδου, ειδικότερα για τις πόλεις που έγιναν δεκτές αργότερα. Πολλοί ενδιαφερόμενοι φορείς ανέφεραν τις ανησυχίες τους ότι υπήρχε αναντιστοιχία στην προσοχή και την υποστήριξη της φάσης σχεδιασμού σε σχέση με τη φάση υλοποίησης και ότι η πρόοδος προς την υλοποίηση ήταν περιορισμένη χωρίς πρόσβαση στα εργαλεία και τους εταίρους στους οποίους βασίζονταν. Επισήμαναν, επίσης, ασθενέστερες διασυνδέσεις με άλλες πόλεις και τους παγκόσμιους ηγέτες σε θέματα ανθεκτικότητας. Η πανδημία της COVID-19 αμφισβήτησε περαιτέρω την ανθεκτικότητα της παρέμβασης του 100RC, καθώς μόνο δύο πόλεις συμπεριέλαβαν στις στρατηγικές τους την προετοιμασία για την πανδημία και καμία από αυτές δεν είχε αναλάβει δράση μετά την έκδοση των στρατηγικών.

Τελικά, αυτές οι διαταραχές παρεμπόδισαν σοβαρά το θεμελιώδες όραμα του 100RC. Το μοντέλο της 100RC πρότεινε μια τυποποιημένη παρέμβαση με άφθονους πόρους που θα μπορούσε να κλιμακωθεί γρήγορα σε 100 μονάδες πόλεων (όχι σε μητροπολιτικές μονάδες ή μονάδες αστικής συσώρευσης, με λίγες εξαιρέσεις). Θεωρητικά, η παρέμβαση αυτή θα γινόταν μέσω των θεσμών και των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα, με έμφαση στις θεσμικές αλλαγές. Αυτό το μοντέλο βασιζόταν σε δύο προϋποθέσεις. Πρώτον, ότι θα δημιουργούσε ανθεκτικούς θεσμούς στις πόλεις, με αισθητή αλλαγή εντός πέντε ετών από την παρέμβαση. Και δεύτερον, ότι οι παρεμβάσεις αυτές θα δημιουργούσαν ένα παγκόσμιο κίνημα αστικής ανθεκτικότητας.

Ήταν αποτελεσματικό το 100RC;

Μέσω της αξιολόγησης, παρακολουθήσαμε στοιχεία για τον τρόπο με τον οποίο οι πόλεις μπόρεσαν να θεσμοθετήσουν πρακτικές ανθεκτικότητας στον αστικό σχεδιασμό και τις λειτουργίες. Στις 21 πόλεις του δείγματος, σχεδόν όλες οι πόλεις προχώρησαν τουλάχιστον σε ορισμένα αποτελέσματα, αλλά πολύ λίγες προχώρησαν σε όλους τους τομείς. Σε αρκετές περιπτώσεις, πόλεις με ισχυρότερη ικανότητα στην αφετηρία, όπως το Νόρφολκ στις Η.Π.Α. και το Ουέλινγκτον της Νέας Ζηλανδίας, κατάφεραν να επιταχύνουν και να θεσμοθετήσουν τις πρακτικές ανθεκτικότητας, έτσι ώστε αυτές οι πρακτικές να αποτελούν πλέον μέρος της συνήθους λειτουργίας της δημοτικής αρχής. Από την άλλη πλευρά, ορισμένες πόλεις που ξεκίνησαν με χαμηλότερη ικανότητα ανθεκτικότητας, όπως η Αντίς Αμπέμπα της Αιθιοπίας, μπόρεσαν να επιδείξουν σταδιακή πρόοδο σε όλους τους δείκτες, αλλά χρειάζονται μεγαλύτερη υποστήριξη των ικανοτήτων τους. Μερικές πόλεις παρουσίασαν ανομοιόμορφη πρόοδο σε όλη τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης και παρουσίασαν πρόωμη πρόοδο, πριν την ανάσχεσή της.

Η εμπειρία και η πρόοδος των πόλεων διαμορφώθηκε, επίσης, από βασικούς συγκυριακούς παράγοντες, όπως το μέγεθος της πόλης, το αναπτυξιακό πλαίσιο και η ικανότητα διακυβέρνησης, αλλά οι πόλεις του δείγματος δεν παρουσίασαν συνεπή μοτίβα σε όλους αυτούς τους τομείς. Οι πόλεις σε πιο σταθερές χώρες μέσου και υψηλού εισοδήματος βελτίωσαν γενικά περισσότερο τις πρακτικές σχεδιασμού τους για την ανθεκτικότητα.

Κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου αξιολόγησης, οι πόλεις του δείγματος βίωσαν μια σειρά από αναστατώσεις, όπως πολιτικές και κοινωνικές αναταραχές (Βύβλος), μεταπολιτεύσεις που επηρέασαν τις λειτουργίες της πόλης (Κολίμα) και σημαντικές εθνικές ή περιφερειακές αλλαγές εξουσίας (Τσενάι, Αθήνα, Μεντεγίν και Σαντιάγο). Όσες είχαν υψηλότερα και πιο διαρκή επίπεδα διαταραχών δεν ήταν γενικά σε θέση

να δημιουργήσουν θετική αλλαγή στα αποτελέσματα της ανθεκτικότητας ενδιαφέροντος. Όλες οι πόλεις βίωσαν την αναστάτωση λόγω της πανδημίας COVID-19, η οποία κατέδειξε περαιτέρω την ανάγκη για ανθεκτικότητα, αλλά και απέσπασε την προσοχή από τις προσπάθειες για ανθεκτικότητα.

ΑΣΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Η αξιολόγησή μας παρακολούθησε έξι δομικούς παράγοντες προκειμένου να κατανοήσουμε την έκταση της ενσωμάτωσης της ανθεκτικότητας στον αστικό σχεδιασμό. Αυτοί οι δομικοί παράγοντες είναι: (1) επεξήγηση της ανθεκτικότητας στα σχέδια, (2) χρήση της επιστήμης και των στοιχείων στα σχέδια, (3) εσωτερική συνοχή μεταξύ των σχεδίων, (4) κάθετη ενσωμάτωση του σχεδιασμού, (5) συμμετοχή και πρόσβαση της κοινότητας στον σχεδιασμό και (6) συμπερίληψη των ευάλωτων πληθυσμών στα σχέδια. Αυτοί οι δομικοί παράγοντες υποστηρίζονται από τη βιβλιογραφία για να αξιολογηθεί κατά πόσον οι παρεμβάσεις αύξησαν την ανθεκτικότητα στις διαδικασίες μακροχρόνιου σχεδιασμού μιας πόλης. Και στους έξι δομικούς παράγοντες, η ομάδα Π και Α διαπίστωσε ενδείξεις ενσωμάτωσης της ανθεκτικότητας σε όλες τις πόλεις του δείγματος και μια ήπια τάση για τη συμπερίληψη όλων των μετρούμενων αρχών ανθεκτικότητας στον σχεδιασμό.

Σχεδόν σε όλες τις πόλεις, παρατηρήσαμε πρόοδο προς την κατεύθυνση της επεξήγησης της ανθεκτικότητας ή του βαθμού στον οποίο τα σχέδια εκτός της στρατηγικής ανθεκτικότητας περιλαμβάνουν προτεραιότητες ανθεκτικότητας, ρητά ή σιωπηρά. Παρατηρήθηκε πρόοδος σε αυτόν τον δείκτη σε όλες τις ομάδες, στο μέγεθος πόλης και στο αναπτυξιακό πλαίσιο. Σε γενικές γραμμές, οι πόλεις είχαν περιορισμένη έως μηδενική ενσωμάτωση της ανθεκτικότητας κατά την αρχική αξιολόγηση, αλλά σχεδόν όλες οι πόλεις του δείγματος σημείωσαν πρόοδο.

Για τους περισσότερους δομικούς παράγοντες σχεδιασμού, παρατηρήθηκε ένα περισσότερο αποσπασματικό μοτίβο ενσωμάτωσης της ανθεκτικότητας. Περίπου οι μισές από τις πόλεις παρουσίασαν θετική αλλαγή για τους ακόλουθους τέσσερις δομικούς παράγοντες: εσωτερική συνέπεια των σχεδίων, κάθετη ενσωμάτωση, προσβασιμότητα της κοινότητας στα σχέδια και τον σχεδιασμό και συνυπολογισμός των ευάλωτων πληθυσμών. Κινητικότητα αναφορικά με αυτούς τους δείκτες παρατηρήθηκε κυρίως σε πόλεις με ισχυρότερη υφιστάμενη ικανότητα σχεδιασμού και κάποιο βαθμό ενσωμάτωσης της ανθεκτικότητας κατά την αρχική αξιολόγηση. Περίπου το ένα τρίτο των πόλεων ξεκίνησαν από μια αδύναμη ή μέτρια κατάσταση κατά την αρχική αξιολόγηση για τους συγκεκριμένους δομικούς παράγοντες και δεν σημείωσαν θετική εξέλιξη, γεγονός που υποδηλώνει ότι απαιτείται περισσότερη δουλειά για την αύξηση της ικανότητας.

Τέλος, δεν παρατηρήσαμε καμία αλλαγή στη χρήση της επιστήμης και των στοιχείων στις περισσότερες πόλεις. Ένα σημαντικό ποσοστό των πόλεων, κυρίως των πόλεων με υψηλά εισοδήματα, ξεκίνησαν δυναμικά αναφορικά με αυτόν τον δομικό παράγοντα. Η Βύβλος και το Λάγος ξεκίνησαν και παρέμειναν αδύναμες ως προς αυτόν τον δομικό παράγοντα. Σε μερικές πόλεις με μεσαία ή χαμηλά εισοδήματα, όπως το Τσενάι, η Αντίς Αμπέμπα και το Καν Το, παρατηρήσαμε οφέλη από την εισροή διεθνούς τεχνικής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένης και εκτός του προγράμματος 10ORC.

Παρότι όλες οι πόλεις του δείγματος σημείωσαν απολαβές σε έναν ή περισσότερους δομικούς παράγοντες, συγκυριακοί παράγοντες, όπως η αναπτυξιακή κατάσταση και ο βαθμός αναταραχής κατά την περίοδο αξιολόγησης, είχαν μεγάλη επίδραση στο ποιες πόλεις επωφελήθηκαν περισσότερο. Οι πόλεις που βρίσκονται σε χώρες με μεγαλύτερη σταθερότητα και μεσαίο έως υψηλό εισόδημα ήταν πιο πιθανό να

βελτιώσουν τις πρακτικές σχεδιασμού για την ανθεκτικότητα, ενώ οι πόλεις που αντιμετώπιζαν μεγάλες αναταραχές, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων σε κρίσεις και των πολιτικών ανατροπών, ήταν πιο πιθανό να μην έχουν καμία αλλαγή στους δείκτες σχεδιασμού. Σε αντίθεση με το αναπτυξιακό πλαίσιο και το εισόδημα, η ομάδα, το μέγεθος της πόλης και ο αριθμός των εναλλαγών στην ηγεσία της πόλης δεν είχαν αξιοσημείωτες επιδράσεις στην πρόοδο των αποτελεσμάτων του σχεδιασμού.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Η ερευνητική ομάδα μας επέλεξε έξι βασικούς δομικούς παράγοντες για να αξιολογήσει κατά πόσον το CRO μιας πόλης ενίσχυσε τις προσπάθειες ανθεκτικότητας, επηρεάζοντας τις συνεργασίες και τις διοικητικές λειτουργίες στα αστικά σιλό. Αυτοί οι δομικοί παράγοντες είναι: (1) κυβερνητική διάρθρωση (CRO), (2) λειτουργικά και κυβερνητικά «σιλό», (3) πολιτικός/δημόσιος διάλογος, (4) διαφάνεια και λογοδοσία, (5) ενσωμάτωση προϋπολογισμού και (6) λειτουργίες διακυβέρνησης.

Σε όλες τις πόλεις του δείγματος, τα μοτίβα που διαμορφώθηκαν σχετικά με αυτές τις αλλαγές αντικατοπτρίζουν εκείνα που βρέθηκαν στον σχεδιασμό. Συνολικά, τα CRO κατέδειξαν μέτρια επιρροή σε όλους τους τομείς. Αν και δεν σημειώθηκαν επιτυχίες σε κάθε πόλη σε όλους τους κύριους δομικούς παράγοντες, οι περισσότερες πόλεις του δείγματος σημείωσαν απολαβές σε έναν ή περισσότερους δομικούς παράγοντες. Μόνο δύο πόλεις, η Βύβλος και η Ουάσινγκτον, παρουσιάζουν ελάχιστες έως καθόλου ενδείξεις αλλαγής από την αρχική αξιολόγηση έως σήμερα. Οι περισσότερες πόλεις σημείωσαν πρόοδο σε τρεις από τους έξι δείκτες λειτουργιών και παρέμειναν στα ίδια επίπεδα ή υποχώρησαν στα υπόλοιπα επιθυμητά αποτελέσματα. Για τρεις πόλεις, η έλλειψη αλλαγής αντιπροσώπευε δείκτες στους οποίους ήταν ήδη ισχυρές, ενώ η πλειονότητα των πόλεων απέτυχε να παρουσιάσει θετική αλλαγή σε δομικούς παράγοντες στους οποίους οι πόλεις ήταν αδύναμες ή μέσου επιπέδου κατά την αρχική αξιολόγηση. Πέντε πόλεις υποχώρησαν σε έναν ή περισσότερους δείκτες κατά τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης. Η αλλαγή στην κυβερνητική λειτουργία (π.χ. ο ρόλος του CRO) ήταν το πιο διαρκές αποτέλεσμα της παρέμβασης του 100RC. Περισσότερες από το 85 τοις εκατό των πόλεων παρουσίασαν και διατήρησαν θετική αλλαγή σε αυτόν τον δομικό παράγοντα, από την επίτευξη του ορόσημου του προγράμματος της πρόσληψης ενός CRO έως τη θεσμοθέτηση αυτού του ρόλου εντός της δημοτικής αρχής, ακόμη και μετά τη διακοπή της χρηματοδότησης.

Για τους υπόλοιπους δείκτες, τα αποτελέσματα ήταν μικτά. Περίπου οι μισές από το σύνολο των πόλεων του δείγματος κατέγραψαν πρόοδο όσον αφορά τη λειτουργία της κυβέρνησης, την πολιτική δέσμευση, τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις και τις κάθετες λειτουργίες διακυβέρνησης. Ο δομικός παράγοντας της διαφάνειας και της λογοδοσίας παρουσίασε τη μικρότερη μεταβολή. Σε όλες τις ομάδες, εννέα πόλεις ξεκίνησαν με μέτρια διαφάνεια και παρέμειναν στο ίδιο επίπεδο με την πάροδο του χρόνου, δύο πόλεις ξεκίνησαν με ισχυρή διαφάνεια και παρέμειναν ισχυρές και άλλες δύο πόλεις παρέμειναν σταθερές στη χαμηλή διαφάνεια. Αυτή η έλλειψη μεταβολής μπορεί εν μέρει να εξηγηθεί από την ευρέως διαδεδομένη προκαταρκτική πρακτική πριν από την παρέμβαση της ανάρτησης συνόλων δεδομένων, των επίσημων εκθέσεων, των πρακτικών συνεδριάσεων και άλλων πληροφοριών στο διαδίκτυο.

Πόσο επιδραστικό ήταν το μοντέλο του 100RC;

Πρωταρχικός στόχος της θεωρίας μεταβολής του προγράμματος 100RC ήταν να αποτελέσει καταλύτη ενός κινήματος γύρω από την αστική ανθεκτικότητα. Και, σε αντίθεση με τον στόχο του μετασχηματισμού των αποτελεσμάτων σε επίπεδο πόλης, το όραμα αυτό επιτεύχθηκε σε σημαντικό βαθμό. Η προηγουμένως απaráμιλλη κλίμακα, οι πόροι και η προβολή του 100RC συνέβαλαν στην επιτάχυνση του κινήματος της αστικής ανθεκτικότητας, όπως αποδεικνύεται από τον πολλαπλασιασμό συγκρίσιμων με αυτό προγραμμάτων κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης, καθώς και από την προσοχή που δόθηκε στο 100RC από την επιστημονική κοινότητα (με επαίνους και κριτική).

Όπως αναφέραμε στη μεσοπρόθεσμη έκθεσή μας, το 100RC επεδίωξε «να μετασχηματίσει θεμελιώδεις δημόσιους θεσμούς, ρόλους και λειτουργίες στη δημοτική αρχή ως κύρια στρατηγική του για να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο οι πόλεις μετριάζουν τις κρίσεις και περιορίζουν τους χρόνιους στρεσογόνους παράγοντες, ιδίως σε ό,τι αφορά τους φτωχούς και ευάλωτους πολίτες». Με τους αστικούς θεσμούς και τη διακυβέρνηση να συνεχίζουν να εδραιώνουν την αστική ανθεκτικότητα στη βιβλιογραφία και την πρακτική, καθώς και με τη σημαντική προσοχή στις στρατηγικές ανθεκτικότητας που παράγονται στις πόλεις-μέλη, φαίνεται ότι αυτός ο θεμελιώδης στόχος έχει μάλλον επιτευχθεί. Πολλά προγράμματα που εστιάζουν στην αστική ανθεκτικότητα αναπτύχθηκαν ταυτόχρονα με το 100RC ή ξεκίνησαν μετά το κλείσιμό του. Τα προγράμματα σε όλο το φάσμα των πολυμερών, μη κερδοσκοπικών και φιλανθρωπικών οργανώσεων διαφέρουν ως προς τον τρόπο με τον οποίο προσπαθούν να οικοδομήσουν την ανθεκτικότητα των πόλεων, αλλά τα περισσότερα επηρεάστηκαν από το πρόγραμμα 100RC.

Το πρόγραμμα 100RC θεώρησε την πόλη ως τη μονάδα παρέμβασης για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας σε τοπικό επίπεδο, αλλά υπάρχει αυξανόμενη προσοχή στη σημασία των περιβαλλόντων εθνικής πολιτικής που επιτρέπουν τον συντονισμό μεταξύ των επιπέδων διακυβέρνησης. Πρόσφατες προσπάθειες έχουν υπογραμμίσει την ανάγκη για καλύτερο εθνικό και περιφερειακό συντονισμό, σε συνδυασμό με την καινοτομία και την εγγύτητα που προσφέρουν οι διοικήσεις των πόλεων στα σχετικά τοπικά ζητήματα.

Με επίκεντρο τις πόλεις, το 100RC έδωσε μεγάλη σημασία στα άτομα που συμμετέχουν στις δημοτικές αρχές, ξεκινώντας από την επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη των CRO, αλλά και των δημάρχων και των συναφών αρχών. Η ετυμηγορία ως προς το κατά πόσον η παρέμβαση μέσω ατόμων είναι φορέας οριστικών αλλαγών δεν έχει ακόμη βγει. Η ισχυρή ηγεσία αποτελεί σημαντικό, αλλά όχι και τον μόνο παράγοντα. Οι επαγγελματίες και η βιβλιογραφία αναγνωρίζουν ότι η έκταση της αλλαγής που μπορεί να επιφέρει ένα μεμονωμένο άτομο είναι περιορισμένη: ο ρόλος του CRO από μόνος του δεν μπορεί να διασφαλίσει την ανθεκτικότητα. Άλλα σημεία παρέμβασης, όπως οι ακτιβιστές βάσης, θα μπορούσαν να ενισχύσουν το μοντέλο ανθεκτικότητας.

Μια άλλη διάσταση στην οποία το 100RC δεν υλοποίησε πλήρως το όραμά του είναι ο προσδιορισμός της έννοιας της ανθεκτικότητας. Οι ορισμοί της ανθεκτικότητας και των στόχων ανθεκτικότητας εξακολουθούν να είναι ασυνεπείς, αλλά υπάρχει αυξανόμενη συναίνεση στο ότι η αστική ανθεκτικότητα υπερβαίνει την κλιματική ανθεκτικότητα. Στην πραγματικότητα, όσοι δραστηριοποιούνται στο πεδίο πιστεύουν ότι η ανθεκτικότητα πρέπει να εξετάζεται σε πολλές διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών, της

οικολογίας, της κοινωνίας και της οικονομίας. Η τάση των προγραμμάτων όπως το 100RC να επιτρέπουν ένα ευρύ σύνολο στόχων μπορεί να περιορίσει την αποτελεσματικότητα, αλλά ένα μέγεθος ή ένας τύπος προγράμματος δεν είναι αποτελεσματικά για όλες τις πόλεις. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, η ανισότητα και ο κοινωνικός αποκλεισμός υπονομεύουν τις προσπάθειες οικοδόμησης ανθεκτικότητας, οπότε η ένταξη αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων. Χρειάζεται μεγαλύτερη πολυφωνία στις διαδικασίες σχεδιασμού, ιδίως με την πανδημία COVID-19 που έλκει την προσοχή στις υποκείμενες ανισότητες των κοινωνιών. Μέχρι σήμερα, η βιβλιογραφία δεν έχει βρει αποδείξεις ότι το 100RC ήταν επιτυχημένο αναφορικά με τα αποτελέσματα σε επίπεδο ισότητας. Για την οικοδόμηση ενός πιο συνεκτικού ορισμού της ανθεκτικότητας, οι επαγγελματίες και η βιβλιογραφία επισημαίνουν την ανάγκη για περισσότερα δεδομένα και μεθόδους μέτρησης και παρακολούθησης της ανθεκτικότητας, αλλά υποστηρίζουν ότι κάτι τέτοιο ήταν πολύ δύσκολο μέχρι σήμερα.

Τέλος, το μοντέλο του 100RC απέτυχε για έναν πολύ σημαντικό λόγο που ήταν πέρα από τον έλεγχό του: το χρονικό πλαίσιο του. Η οικοδόμηση της ανθεκτικότητας χρειάζεται πολύ χρόνο. Οι επαγγελματίες θεωρούν ότι η οικοδόμηση ανθεκτικότητας είναι ένα μακροχρόνιο παιχνίδι, με μεμονωμένες αλλαγές στις διαδικασίες και σημαντικές φυσικές παρεμβάσεις, όπως η κατασκευή υποδομών, που απαιτούν τουλάχιστον 10 χρόνια για να αναπτυχθούν. Το κλείσιμο του προγράμματος 100RC ήρθε προτού εδραιωθεί η ανθεκτικότητα στις πόλεις. Η βιβλιογραφία επισήμανε επίσης το σύντομο χρονοδιάγραμμα του 100RC, ασκώντας κριτική στο σύντομο χρονικό διάστημα για την ανάπτυξη στρατηγικών, το οποίο εκθέτει τις πόλεις στον κίνδυνο να υπονομεύσουν την ποιότητα εμπλοκής της κοινότητας κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού, να περιορίσουν το πεδίο εφαρμογής στα δημοτικά όρια παρά τις περιφερειακές προκλήσεις και να μην λάβουν υπόψη τους τις πιο ευάλωτες κοινότητες.

Τελικοί προβληματισμοί

Οι προβληματισμοί από τα αποτελέσματα των πόλεων, οι απόψεις των επαγγελματιών που ασχολούνται με την ανθεκτικότητα και οι τρέχουσες τάσεις στην αστική ανθεκτικότητα αποτέλεσαν τη βάση για τα διδάγματα και τις σκέψεις για μελλοντικές παρεμβάσεις.

Ο κόσμος γίνεται πιο περίπλοκος, με πλήθος αναταράξεων και στρεσογόνων παραγόντων που πλήττουν τις πόλεις. Το δεύτερο εξάμηνο του 2021, περισσότερες από το ένα τρίτο των πόλεων του δείγματος βίωσαν πολιτικές αναταραχές. Λιγότερες, αλλά και πάλι σημαντικός αριθμός πόλεων βίωσαν πλημμύρες, ανταλλαγές πυρών, τρομοκρατικές επιθέσεις και καύσωνες. Όλες οι πόλεις ένωσαν τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19. Παρά τον ολιστικό χαρακτήρα του μοντέλου 100RC, δεν λήφθηκαν υπόψη όλα τα τρωτά σημεία, ιδίως το ενδεχόμενο μιας παγκόσμιας πανδημίας. Τα προγράμματα θα πρέπει να βοηθήσουν στην προετοιμασία των πόλεων για ανθεκτικότητα απέναντι σε όλες τις ανατροπές και τους στρεσογόνους παράγοντες, αλλά η εμπειρία δείχνει ότι η ιεράρχηση των έργων μπορεί να αποτελέσει κρίσιμο παράγοντα για την υλοποίησή τους.

Μια ισχυρή επωνυμία μπορεί να επηρεάσει τις αρχές της πόλης να υποστηρίξουν ορισμένες προτεραιότητες, αλλά αυτή η προσέγγιση είναι ευάλωτη σε αλλαγές προτεραιοτήτων ή κατεύθυνσης. Το επίπεδο εξοικείωσης και αποδοχής των εννοιών της ανθεκτικότητας έχει αυξηθεί σημαντικά στις πόλεις-μέλη,

πολλές από τις οποίες απέδωσαν αυτή την αυξημένη προσοχή στο πρόγραμμα 100RC. Σε ορισμένες πόλεις, όπως το Μπέλφαστ της Ιρλανδίας και το Σεμαράνγκ της Ινδονησίας, το 100RC λειτούργησε ως καταλύτης για την ευαισθητοποίηση της δημοτικής αρχής για την κλιματική ανθεκτικότητα. Ωστόσο, λόγω του πρόωρου κλεισίματος του προγράμματος, η πρόοδος που σημειώθηκε στις πόλεις για την υιοθέτηση ενός πλαισίου ανθεκτικότητας τέθηκε υπό αμφισβήτηση και οι δημοτικοί άρχοντες σε πολλές πόλεις έχασαν την εμπιστοσύνη τους στην προσέγγιση.

Τα δίκτυα και η εκμάθηση από πόλη σε πόλη, ιδίως γύρω από νέα, σύνθετα θέματα, έχουν αξία. Οι περισσότερες πόλεις επισήμαναν ότι η πρόσβαση σε ένα παγκόσμιο δίκτυο CRO ήταν η πιο πολύτιμη προσφορά του προγράμματος, καθώς μπορούσαν να μάθουν από τους άλλους και να μοιραστούν τις γνώσεις τους. Πολλά CRO επισήμαναν ότι παραμένουν σε επικοινωνία μεταξύ τους μέσω επίσημων και ανεπίσημων μηχανισμών. Παρά τον παγκόσμιο χαρακτήρα του προγράμματος, τα περιφερειακά δίκτυα και οι σχέσεις αποδείχθηκαν ιδιαίτερα σημαντικά και τα CRO ήταν πιο πιθανό να βρίσκονται σε στενή επαφή με τους συναδέλφους τους σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο.

Η επιτυχία της υιοθέτησης του προγράμματος εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την τοπική πολιτική υποστήριξη και τις δομές διακυβέρνησης. Η έλλειψη υποστήριξης από τη δημοτική ηγεσία επισημάνθηκε ως ένα από τα βασικά εμπόδια για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της ανθεκτικότητας. Οι θεσμικές διευθετήσεις με βάση τις οποίες λειτουργούσαν οι πόλεις, όπως ο βαθμός κεντρικής διαχείρισης, επηρέασαν επίσης τα αποτελέσματα. Η εφαρμογή των έργων ανθεκτικότητας ήταν πιο επιτυχής σε πόλεις εθνών μεσαίου και υψηλού εισοδήματος με σημαντικές ανάγκες, ικανότητες και πόρους, παρότι το πρόγραμμα απέδωσε αποτελέσματα στον σχεδιασμό και στις λειτουργίες για την υποστήριξη της ανθεκτικότητας σε ποικίλα πλαίσια πόλεων.

Τα επικεφαλής στελέχη ανθεκτικότητας είναι σημαντικοί προασπιστές της προώθησης μιας ατζέντας ανθεκτικότητας εντός της δημοτικής αρχής, αλλά είναι εύαλτα στις εναλλαγές κυβερνήσεων και στις αλλαγές. Οι περισσότερες πόλεις θεώρησαν τη θέση του CRO πολύτιμη για την καθοδήγηση ενός κοινού οράματος ανθεκτικότητας κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης στρατηγικών, καθώς και για τη δημιουργία συνδέσεων μεταξύ διαφορετικών ενδιαφερομένων φορέων. Πράγματι, οι περισσότερες πόλεις του δείγματος παρουσίασαν βελτιώσεις λειτουργιών, συμπεριλαμβανομένης της διάλυσης των σιλό στις δημοτικές αρχές. Παρά τη γενικότερη επιτυχία των CRO, πολλές πόλεις χάνουν τα CRO τους ή υποβαθμίζουν το επίπεδο επιρροής ή εξουσίας τους. Σε πολλές περιπτώσεις, τα CRO δεν ήταν ο κύριος υπεύθυνος για την αντιμετώπιση της πανδημίας στις πόλεις τους, παρά το γεγονός ότι οι υγειονομικές κρίσεις εμπόδιζαν στην αρμοδιότητά τους. Είναι απαραίτητο να εξεταστεί ο μακροπρόθεσμος ρόλος του CRO αναφορικά με άλλες κρίσιμες λειτουργίες της πόλης.

Εκτός από τον αστικό σχεδιασμό, τα προγράμματα θα πρέπει να εστιάσουν στην παροχή λύσεων και στα εμπόδια χρηματοδότησης. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς για την αστική ανθεκτικότητα επιθυμούν να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην παροχή λύσεων, διότι οι κίνδυνοι και οι κρίσεις που μπορούν να αντιμετωπίσουν οι πόλεις συμβαίνουν τώρα. Οι επενδύσεις πόρων στο πρόγραμμα 100RC ευόνησαν τον αστικό σχεδιασμό έναντι της υλοποίησης και, χωρίς πρόσθετη εξωτερική υποστήριξη, οι πόλεις συχνά δεν διέθεταν την τεχνική ικανότητα και τους δημοσιονομικούς πόρους για να προωθήσουν έργα προτεραιότητας στις στρατηγικές ανθεκτικότητας. Τώρα, οι επαγγελματίες εστιάζουν εκ νέου στη δημιουργία συνδέσεων με ειδικούς για την

ουσιαστική υποστήριξη της υλοποίησης των έργων. Επιπλέον, οι επαγγελματίες που ασχολούνται με την αστική ανθεκτικότητα διαπιστώνουν την ανάγκη να φέρουν σε επαφή ειδικούς από διάφορους τομείς, προκειμένου να αλλάξουν τις πρακτικές και τις πολιτικές που αφορούν στις τεχνικές πτυχές της οικοδόμησης ανθεκτικότητας. Η έλλειψη χρηματοδότησης παραμένει το κυριότερο εμπόδιο για την υλοποίηση. Περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, οι πόλεις χρειάζονται τους πόρους για να υποστηρίξουν τη στελέχωση και τα κεφάλαια για να ξεκινήσουν τα έργα.

Η οικοδόμηση ανθεκτικότητας είναι μακροχρόνια διαδικασία. Η εστίαση στον σχεδιασμό που προέβλεπε το πρόγραμμα 100RC προσπάθησε να αντιμετωπίσει ένα περιβάλλον όπου υπάρχουν πολλά σιλό και βραχυπρόθεσμες δράσεις. Παρά τον επείγοντα χαρακτήρα της εφαρμογής αυτών των παρεμβάσεων, οι επαγγελματίες που ασχολούνται με την αστική ανθεκτικότητα δεν έχουν παραβλέψει τη συνεχή ανάγκη να βοηθήσουν τις πόλεις να κατανοήσουν τα τρωτά σημεία τους και να δώσουν προτεραιότητα στις μακροπρόθεσμες παρεμβάσεις. Το κλείσιμο του 100RC δίδαξε στον κλάδο ότι η απώλεια υποστήριξης για μακροπρόθεσμη αλλαγή μπορεί να αναχαιτίσει ένα κίνημα. Τα προγράμματα που δεσμεύονται να παρέχουν συνεπή υποστήριξη στις πόλεις μπορούν να βοηθήσουν τον κλάδο να αξιοποιήσει το δυναμικό του κινήματος για την αστική ανθεκτικότητα.

Σχετικά με τους συντάκτες

Η **Sara McTarnaghan** είναι ανώτερη εταίρος ερευνήτρια στο Metropolitan Housing and Communities Policy Center του Urban Institute, όπου ηγείται των τομέων πρακτικής για το Κλίμα και τις Κοινότητες. Η έρευνα της McTarnaghan εστιάζει στην κλιματική αλλαγή και στην ανθεκτικότητα, στην ένταξη και στην ενσωμάτωση των μεταναστών, καθώς και στην αστικοποίηση και στη διεθνή ανάπτυξη. Ως καταρτισμένη πολεοδόμος, εξετάζει τις συνδέσεις μεταξύ του δομημένου και του φυσικού περιβάλλοντος και των κοινωνικών και των οικονομικών αποτελεσμάτων, ιδίως για τους ανθρώπους και τις κοινότητες που πλήττονται δυσανάλογα από την αυξανόμενη συχνότητα και σοβαρότητα των κλιματικών επιπτώσεων και καταστροφών. Προτού συνεργαστεί με την Urban, η McTarnaghan εργάστηκε στη μη κερδοσκοπική οργάνωση TECHO, όπου υποστήριξε παρεμβάσεις στέγασης και κοινοτικής ανάπτυξης σε όλη τη Λατινική Αμερική. Διαθέτει μεταπτυχιακό δίπλωμα στον κοινοτικό και περιφερειακό σχεδιασμό και μεταπτυχιακό δίπλωμα στις λατινοαμερικανικές σπουδές από το Πανεπιστήμιο του Τέξας στο Όστιν.

Ο **Jorge Morales-Burnett** είναι αναλυτής ερευνών στον τομέα πρακτικής για το Κλίμα και τις Κοινότητες του κέντρου Metropolitan Housing and Communities Policy Center του Urban Institute. Η έρευνά του εστιάζει στην αστική διακυβέρνηση και στην ανθεκτικότητα.

Η **Rebecca Marx** είναι αναλύτρια ερευνών στον τομέα πρακτικής για το Κλίμα και τις Κοινότητες του κέντρου Metropolitan Housing and Communities Policy Center του Urban Institute. Διεξάγει έρευνα στο σημείο τομής του δομημένου και του φυσικού περιβάλλοντος για την αξιολόγηση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων των κοινοτικών παρεμβάσεων.

Ευχαριστίες

Αυτή η έκθεση χρηματοδοτήθηκε από το ίδρυμα The Rockefeller Foundation. Ευχαριστούμε το ίδρυμα και όλους τους χρηματοδότες μας, οι οποίοι καθιστούν δυνατή την προώθηση της αποστολής του Urban.

Οι απόψεις που εκφράζονται είναι των συγγραφέων και δεν πρέπει να αποδίδονται στο Urban Institute, στους διαχειριστές του ή στους χρηματοδότες του. Οι χρηματοδότες δεν καθορίζουν τα πορίσματα των ερευνών ή τις γνώσεις και τις συστάσεις των εμπειρογνομόνων του Urban. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις αρχές χρηματοδότησης του Urban Institute διατίθενται στην ηλεκτρονική διεύθυνση urban.org/funding-principles.

Ειδικότερα, η ομάδα αξιολόγησης ευχαριστεί τη Veronica Olazabal, πρώην διευθύντρια μέτρησης, αξιολόγησης και οργανωτικών επιδόσεων, την Kristen Eiler, διευθύντρια ολοκληρωμένων λειτουργιών, ομάδα ενέργειας και κλίματος, και τη Lisa Lee, ανώτερη συνεργάτιδα, ομάδα ενέργειας και κλίματος στο ίδρυμα The Rockefeller Foundation για τη συνεπή καθοδήγηση και τη στρατηγική επίβλεψη των εργασιών.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες σε όλο το πρώην και νυν προσωπικό του Urban Institute και των εταιρών του –C-230 Consultores, Ricardo Energy & Environment, Oxfam UK και Zerihun Associates– που συνέβαλαν σε διάφορα επιμέρους στοιχεία των προσπαθειών συλλογής δεδομένων, ανάλυσης και διαχείρισης του έργου. Η ομάδα αυτή είναι πολύ μεγάλη για να κατονομασθεί μεμονωμένα, αλλά περιλαμβάνει πολλούς από τους συντάκτες της παρούσας έκθεσης. Ειδικότερα, η ομάδα είναι υπόχρεη στον Carlos Martín, υπότροφο Rubenstein στο ίδρυμα Brookings Institution, για την καθοδήγησή του στον σχεδιασμό της έρευνας και την εκτέλεση της μελέτης, καθώς και για την τεχνική αναθεώρηση της τελικής έκθεσης. Αντίστοιχες ευχαριστίες οφείλονται στους εξωτερικούς συμβούλους που υποστήριξαν το έργο: Philip Berke στο Πανεπιστήμιο της Βόρειας Καρολίνας, Rolf Pendall στο Πανεπιστήμιο του Ιλινόις στην Urbana-Champaign και Charles Cadwell, συνεργάτης του Urban Institute.

Όλα τα μέλη της ομάδας ευχαριστούν το πρώην προσωπικό και την ηγεσία των γραφείων του προγράμματος 100 Resilient Cities για τη συνεργασία τους στον ορισμό του πεδίου εφαρμογής της αξιολόγησης, τη βοήθειά τους στη συγκέντρωση και την ανταλλαγή δεδομένων και για το πόσο ανοιχτοί ήταν στα σχόλια και την εφαρμογή των διδαγμάτων από την παρακολούθηση και την αξιολόγηση.

Τέλος, η ομάδα αξιολόγησης ευχαριστεί τους διάφορους εταίρους του 100RC, τα αντίστοιχα προγράμματα και τους ακαδημαϊκούς που πρέπει να παραμείνουν ανώνυμοι, καθώς και το προσωπικό σε όλες τις πόλεις που άνοιξε επανειλημμένα τις πόρτες τους στις συλλογές δεδομένων μας. Επιφυλάσσουμε τις πιο ενθουσιώδεις ευχαριστίες μας για τα επικεφαλής στελέχη ανθεκτικότητας στις 21 πόλεις του δείγματος της μελέτης, τα οποία ήταν εξαιρετικά γενναιόδωρα με τον χρόνο και τις γνώσεις τους και ειλικρινή στις επικοινωνίες τους. Η ενθάρρυνσή τους καθώς διερευνούσαμε το πρώτο μεγάλο πολυτοπικό πείραμα για την αστική ανθεκτικότητα ήταν εξαιρετικά σημαντική.